

Оригинални научни приноси

СПРАВКА ЗА ОРИГИНАЛНИТЕ НАУЧНИ ПРИНОСИ

на доц. д-р Георги Игнатов

за участие в конкурс за „професор” по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Физическо възпитание и спорт – футбол), обявен в ДВ, бр. 21 от 13 март 2020 г.

За участие в конкурса са представени следните научни трудове по вид:

Научни трудове, общ брой – 38

- Монографии – 1 бр. (№ 1)
- Студии – 1 бр. (№ 2)
- Статии в годишници – 4 бр. (№ 3, 4, 5, 6)
- Статии в научни списания – 15 бр. (от № 7 до №21)
- Статии и доклади в сборници от научни форуми с международно участие – 17 бр. (от 22 до № 38)
- Научните трудове са в общ обем от 683 страници

Авторски дял в научните трудове:

- Самостоятелни – 13
- Водещ автор – 13
- Втори автор – 9
- Трети и следващ автор – 3
- От 38 научни труда – 29 са на български език и 9 на английски език

Оригинални научни приноси

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РАЗРАБОТЕНИТЕ ПРОБЛЕМИ

В предложените за рецензиране научни трудове са представени резултатите от проведената от мен научноизследователска работа – самостоятелно и в съавторство, относно повишаване на ефективността и оптимизиране на учебния процес в специалността „Физическо възпитание и спорт“ в Софийския университет; дейностите, които извършват студентите в свободното си време, мястото на спортните дейности в свободното им време, както и ролята на университета като фактор за организацията на свободното време на студентите; специфика и оптимизиране на обучението по футбол в различните му форми във висшите училища. Експлоатирани са и проблеми свързани със студентите участващи в учебно-тренировъчния и състезателен процес на футболните отбори на висшите училища. Акцент в изследователската ми работа са характеризиранието на състоянието на Университетския спорт и в частност на студентския футбол в Р. България и оптимизирането на футболно-съдийската дейност.

Научните трудове, които представям, могат да се класифицират по следните тематични направления:

1. Изследвания свързани със студентите обучаващи се в специалност „Физическо възпитание и спорт“ (ФВС) към Факултета по науки за образованието и изкуствата (ФНОИ) към Софийския университет „Св. Климент Охридски“:

Характеризиране на състоянието в специалност „Физическо възпитание и спорт“ към Факултета по науки за образованието и изкуствата към Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и в тази връзка опит за повишаване на ефективността и оптимизиране на учебния процес в специалността (труд с № 25).

Оригинални научни приноси

Мнението на студентите от същата специалност, относно визията за съвременния университетски преподавател, явяващо се обратна връзка, за нас преподавателите, както и за интензификация на процеса на обучение в специалността (труд с № 27).

Обучението е двустранен процес на педагогическо взаимодействие. Крайният качествен резултат зависи не само от преподавателя, но и от академичната мотивация на студентите, участващи като равностойни партньори в него. В процеса на обучение мотивацията винаги е била актуален проблем. Особено важно е това за бъдещите учители. В тази връзка проучихме степента на академичната мотивация и на равнищата на мотивационна готовност на студентите от същата специалност (трудове с № 21, 35 и 38).

2. Изследвания на студенти от различни висши училища от България и чужбина свързани с дейностите, които извършват в свободното си време, мястото на спортните дейности в свободното им време и ролята на университета като фактор за организацията на свободното време на студентите:

Разглеждане на различните гледни точки и начини за прекарване на свободното време на бъдещите учители от четири различни социално-културни и икономически условия, в т.ч. България, Македония, Словения и Босна и Херцеговина (трудове с № 12, 18 и 30).

Определяне и сравняване физическата активност на студентите от едни и същи факултети в различни държави и проследяване на участието в спортните дейности извършвани в свободното им време (трудове с № 26 и 31).

Проучване на студентското мнение, относно ролята на Университета като фактор за организацията на свободното им време (трудове с № 12, 18 и 30). Получените резултати са бъдещи предложения както за студентите,

Оригинални научни приноси

така и за висшите училища с цел да бъдат подобрени и обогатени начините за организация и уплътняване на свободното им време.

3. Изследвания свързани със студентите обучаващи се в заниманията по „Спорт“ и „Спорт – футбол“, като „Изборно – задължителна“ форма на обучение от 16-те факултета на Софийския университет, както и от други висши училища в страната. Специфика и оптимизиране на обучението по футбол в различните му форми във висшите училища:

На базата на собствени данни и на литературни източници е направен исторически и описателен преглед на създаването и развитието и женският футбол в Софийския университет (труд с № 4).

Усъвършенстването на теорията и методиката на футболната игра има важна роля за развитието на играта сред жените. На базата на анкетно проучване установихме проблемите и перспективите пред футбола за жени във висшите училища в България (труд с № 36).

Антропометричната информация за тялото и крайниците като цяло и на отделните им части или сегменти, дава представа за телесното хармонично развитие, за неговата пропорционалност и за съответствието с действащите нормативи за здравословно развитие. Чрез извършеното изследване проследихме промените настъпили в антропометричните показатели на студентки от УАСГ и Софийски университет след приложен модел за обучение по футбол (труд с № 37).

Футзал е спорт, който у нас все още търси своето достойно място до по-големият си брат футбола. В последните години този атрактивен спорт се развива с бързи темпове и добива все по-голяма популярност. На базата на анкетно проучване установихме проблемите и перспективите пред футзал във висшите училища в България сред студентки-състезателки (труд с № 33)

Оригинални научни приноси

Проследяване на тенденциите в развитието на плажния футбол сред студентите от висшите училища в България (труд с № 3).

Проблемът за повишаване на ефективността на учебния процес по „Физическо възпитание и спорт“ във висшите училища е особено актуален, в съответствие с негативните фактори, които оказват влияние върху здравословния начин на живот на младите хора. За оптимизиране на този процес е изключително важно мнението на студентите, което се явява начин за получаване на обратна връзка от тях. Чрез проведено анкетно проучване със студенти от Лесотехническия университет, проучихме какво е тяхното отношение към предмета „Физическо възпитание и спорт“, както и основните проблеми, които съпътстват учебния процес (труд с № 5)

Когнитивните стилове са психологическа категория представляваща постоянството в начина, по който функционират хората, когато придобиват и обработват информация. В сферата на образованието изследователите се съгласяват, че когнитивните стилове са добър предиктор за нивото на академичните постижения отвъд общите способности. Чрез извършеното проучване се изследва връзката между когнитивните стилове и стиловете на вземане на решение при студенти от Софийския университет (труд с № 24).

4. Изследвания на студенти избрали да се обучават в заниманията по „Спорт – футбол“, като „Спортно усъвършенстване – изборно-задължителна“ форма на обучение от 16-те факултета на Софийския университет, както и от други висши училища в страната или с други думи студенти участващи в учебно-тренировъчния и състезателен процес на футболните отбори на висшите училища:

Чрез проучване на някои проблеми на учебно-тренировъчния и спортно-състезателния процес по футбол в Софийския университет (труд с № 10), както и общо във висшите училища на гр. София (труд с № 11), с

Оригинални научни приноси

представителна извадка на пет висши училища – НСА, СУ, ТУ, УАСГ и УНСС, получихме необходимата информация за съпътстващите проблеми на студентите – футболисти, които трябва да се вземат под внимание от ръководствата на спортните катедри и департаменти към висшите училища и най-вече от треньорите-преподаватели по футбол за повишаване качеството на работата с представителните отбори на университетите, като по този начин да се повиши нивото на студентския футбол като цяло в Република България (въпроси касаещи удовлетвореността на студентите от прилаганите методики на работа от страна на техният треньор; трудности съпътстващи студентите по отношение на провеждането на учебно-тренировъчния процес; необходими подобрения на материално-техническите условия в тренировъчния и състезателен процес; мнението им относно броя на състезанията организирани от АУС „Академик“, както и стимулите, които би могло да се осигуряват от висшите училища за допълнително им мотивиране за участие в състезанията).

Съвременното развитие на футболната игра обуславя необходимостта от търсене на механизми за подобряване на подготовката на състезателите във всички направления – физика, техника, тактика, психика. В съвременния етап на развитие на спорта е изключително важно контролирането на моментното състояние на спортистите (студентите). Чрез контрола се оптимизират тренировъчния и състезателен процес, въз основа на обективна информация за ефекта от приложените тренировъчни въздействия върху спортиста (студента). Чрез използването на теста „IRST“ определихме моментното физическо състояние на футболистите от представителния студентски футболен отбор на СУ „Св. Климент Охридски“ (труд с № 28). Чрез използването на същия тест определихме моментното физическо състояние и на футболистите от представителния футболен отбор на НСА „Васил Левски“ и елитния отбор U-19 на ПФК

Оригинални научни приноси

„Берое“ – гр. Стара Загора и сравнихме данните от изследванията с тези на студентите от Софийския университет (трудовете с № 13 и 20). Чрез направените тестувания оптимизирахме тренировъчния процес на изследваните с цел подобряване физическата им дееспособност.

Усилената работа на треньорите с футболистите по отношение на тяхното комплексно физическо развитие, неминуемо би повдигнало цялостното равнище на работоспособността и ефективността на играчите по време на състезания. С цел подобряване на различните физически качества на студентите от отборите на Софийския университет и Национална спортна академия, приложихме един път седмично кръгово занимание с упражнения. Проследихме промените във физическите им възможности в следствие на предложените стационарни упражнения (труд с № 29).

Познаването на особеностите в прилагането на пресиращи действия на играчите, съществено би съдействало за усъвършенстване на тактическата подготовка на състезатели по футбол. Разгледани и анализирани са характеристиките за прилагане на пресата в две срещи на студентския футболен отбор на НСА „Васил Левски“ срещу отборите на Софийския университет и Минно-геоложкия университет, изиграни в Националния университетски шампионат по футбол на България (труд с № 34).

Друг подход за подобряване тактическата работа със студентите е анализирането на тактическите системи на игра и извличане на позитиви за по-успешно противодействие срещу противника по време на футболните срещи. Именно чрез анализиране и сравнение на тактическите системи на футболните отбори на Национална спортна академия и Софийския университет в мачовете от Националния университетски шампионат се

Оригинални научни приноси

опитахме да повишим тактическата подготвеност на студентите на двата отбора (труд с № 23).

5. Характеризиране на състоянието на Университетския спорт и в частност на студентския футбол в Р. България:

Характеризиране цялостното моментно състояние и анализиране работата на Асоциацията за университетски спорт „Академик“ и детайлно запознаване с организацията, постигнатите резултати и класиране на проведените под нейно ръководство Национални студентски универсиади в гр. София през 2014 г. (труд с № 8) и през 2018 г. (труд с № 17), в гр. Пловдив през 2015 г. (труд с № 9), в гр. Русе през 2016 г. (труд с № 15), в гр. Стара Загора през 2017 г. (труд с № 16) и в гр. Варна през 2019 г. (труд с № 19).

Проследяване организацията, постигнатите резултати и класирането на висшите училища в Националния университетски шампионат по футбол и в организирани турнири по плажен футбол и фютзал за студенти и студентки, очертаване на възможни перспективи за бъдещото развитие на студентския футбол в България, както и анализиране работата на Техническата комисия по футбол към АУС „Академик“, както следва: за учебната 2013/2014 г. (труд с № 22), за 2014/2015 г. (труд с № 7), за 2015/2016 г. (труд с № 14), за 2016/2017 г. (труд с № 32).

6. Изследвания в областта, отнасяща се до оптимизиране на футболно-съдийската дейност:

Отразяване на съвременните концепции в развитието на футболното съдийство в неговите ключови направления – историческо, методическо, психологическо, физическо, селекционно и др. (труд с № 1).

Изследвания характеризиращи спортно-техническите действия и извършената физическа работа на ръководещи млади футболни съдии, съдии ръководещи в първа лига на България и международни футболни

Оригинални научни приноси

съдии ръководили срещи в България, чрез метода на графичното измерване по време на официални срещи (трудове с № 2 и 6).

II. НАУЧНИ ПРИНОСИ

В предложените за рецензиране научни трудове са публикувани основните резултати от проведените собствени и колективни изследвания, които обогатяват научното познание в българската научно-приложна литература от областта на физическото възпитание и спорт, в т.ч. и във висшите училища.

От направеното представяне на изследванията, могат да бъдат изведени някои по-важни научни-приложни приноси:

1. Характеризирано е състоянието в специалност „Физическо възпитание и спорт“ към Факултета по науки за образованието и изкуствата към СУ „Св. Климент Охридски“, с цел повишаване на ефективността и оптимизиране на учебния процес в специалността.
2. Установени са начините за прекарване на свободното време на бъдещите учители от четири различни социално-културни и икономически условия, в т.ч. България, Македония, Словения и Босна и Херцеговина. Определена е физическата им активност и е проследено участието в спортни дейности в свободното им време. Проучена е ролята на Университета като фактор за организацията на свободното време на студентите. Изведени са предложения както за студентите, така и за висшите училища с цел да бъдат подобрени и обогатени начините за организация и уплътняване на свободното им време.
3. Обогатена е теорията за заниманията по „Спорт – футбол“, като „Изборно – задължителна“ форма на обучение във висшите училища в т.ч. проблеми и перспективи за развитие пред футзал, плажен футбол и

Оригинални научни приноси

футболът за жени. Проучено е отношението на студентите към „Изборно – задължителната“ форма „Спорт“ във ВУ с цел оптимизиране на учебния процес по спорт във висшите училища.

4. В сферата на образованието, предикторът за нивото на академичните постижения извън общите способности е изключително важен. В тази връзка е дефинирана връзката между когнитивните стилове и стиловете на вземане на решение при студенти.

5. Обогатена е теорията за заниманията по „Спорт – футбол“, като „Спортно усъвършенстване – изборно – задължителна“ форма на обучение във висшите училища (футболните отбори на висшите училища), в т.ч. направени са препоръки към ръководствата на спортните катедри и департаменти към висшите училища, както и към треньорите-преподаватели по футбол за повишаване качеството на работата с представителните отбори на висшите училища с цел повишаване нивото на студентския футбол в Република България.

6. С цел контролиране на моментното състояние на спортистите (студентите) и оптимизиране на тренировъчния и състезателния процес на футболните отбори на ВУ, чрез теста „IRST“ е определено моментното физическо състояние на футболистите от представителните студентски футболни отбори на Софийския университет и Национална спортна академия, както и на елитния отбор U-19 на ПФК „Берое“ (Ст. Загора).

7. Проследени са промените във физическите възможности на студентите от представителни футболни отбори на висши училища в следствие на предложени стационарни упражнения (приложено един път седмично кръгово занимание с упражнения).

Оригинални научни приноси

8. Анализирани са тактическите системи на игра, както и пресиращите действия на играчите с цел усъвършенстване на тактическата подготовка на състезателите от студентските отбори по футбол.
9. Характеризирано е цялостното моментно състояние на Университетския спорт в Р. България. Анализирана е работата на Асоциацията за университетски спорт „Академик“. Представена е организацията, постигнатите резултати и класирания на проведените под нейно ръководство Национални студентски универсиади от 2014 до 2019 г.
10. Детайлно е охарактеризирано състоянието на Студентския футбол в Р. България, в т.ч. е анализирана и работата на Техническата комисия по футбол към АУС „Академик“. Проследена е организацията, постигнатите резултати и класирането на висшите училища в Националния университетски шампионат по футбол и в организираните турнири по плажен футбол и футзал за студенти и студентки. Очертани са възможни перспективи за бъдещото развитие на студентския футбол в Р. България.
11. Обогатена е теорията на футболно-съдийската дейност.
12. Създадена и апробирана е собствена примерна план-програма за физическа подготовка на футболни съдии, съдържаща общо разработени и онагледени 17 мезоцикъла с по 3 микроцикли.
13. Предложена е създадената примерна програма за стабилизация на мускулатурата на футболните съдии.
14. Предложен е създаденият от мен съвременен модел за замявка на футболните съдии преди футболните срещи.
15. На база на собствените ми проучвания и опит съм представил психологически аспекти и предизвикателства за футболните съдии преди, по време на мачовете и след тях.
16. Разкрити са стиловете на вземане на решения при елитни футболни съдии в нашата страна.

Оригинални научни приноси

17. За пръв път у нас е изследвано функционалното натоварване на футболни съдии по време на официални срещи.

18. Характеризирани са спортно-техническите действия и извършената физическа работа на ръководещи млади футболни съдии, съдии ръководещи в първа лига на България и международни съдии ръководили срещи в България, чрез метода на графичното измерване. Определена е количеството работа, извършена от тях при ръководените мачове. Направени са важни обобщения и заключения на базата на сравнението и анализа, с цел повишаване квалификацията на футболните съдии в България.

20 март 2020 г.

Изготвил:

доц. д-р Георги Игнатов